

Salon kulttuurikasvatussuunnitelma Pilotointivaihe 2021-22

Sisällysluettelo

SALON KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA	3
JOHDANTO.....	3
Työryhmä.....	3
KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMAN PERUSTASO JA SYVENTÄVÄ TASO.....	3
MIKSI KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA TARVITAAN?	4
PAINOPISTEALUEET	4
Varhaiskasvatus	4
Alakoulu.....	5
1-2 –luokat.....	5
3-4 luokat.....	5
5-6 -luokat	5
Yläkoulu	5
KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMAN PILOTOINTI	5
Sisällöt lukuvuonna 2021-2022.....	5
Aikataulu lukuvuonna 2021-22.....	6

Salon kulttuurikasvatussuunnitelma

Johdanto

Salon kulttuurikasvatussuunnitelma takaa kaikille Salon esi- ja perusopetuksen oppilaille tasa-arvoisen mahdollisuuden kokea monipuolisesti paikallista kulttuuria, tutustua seudun kulttuuriperintöön ja omiin juuriinsa ja kehittää omaa luovaa ajatteluaan.

Kulttuurikasvatussuunnitelma tukee ja täydentää paikallisia opetussuunnitelmia. Oman paikkakunnan kulttuuriperintökohteet sekä taide- ja kulttuurilaitokset tulevat tutuiksi. Työpajoissa oppilaat pääsevät toteuttamaan omaa luovuuttaan. Kulttuurikasvatussuunnitelma helpottaa ja selkeyttää opettajien työtä, kun vierailut ja tapahtumat toteutetaan yhdessä sovitun suunnitelman mukaisesti.

Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt myös tarjoavat opettajille työkaluja OPS:n mukaisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja ilmiöpohjaisen opetuksen toteuttamiseen, sekä tukevat laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista. Kulttuurikasvatussuunnitelma on kaksiportainen sisältäen perustason ja syventävän tason.

Työryhmä

Kulttuurikasvatussuunnitelman laatimista varten koottiin vuonna 2020 moniammatillinen työryhmä, joka on vastannut suunnitelman laatimisesta. Suunnitelman kehittämistä jatketaan edelleen saman työryhmän toimesta. Työryhmää koordinoi kulttuurituottaja Sini Lundgrén ja työryhmän jäseniä ovat: luokanopettaja Maiju Valjus, rehtori Pasi Björk, musiikin lehtori Heidi-Tuulia Eklund, päiväkodin johtaja Siv Ilola, museonjohtaja Susanna Luojus, pääkirjaston lastenosaston osastonjohtaja Iina Kaustinen, kuvataiteen suunnittelijaopettaja Jaana Saario, teatteritaiteen opettaja Sarika Lipasti sekä musiikkiopiston rehtori Annika Viitanen. Lisäksi suunnitelmaa on työstetty taiteenalakohtaisissa pientyöryhmissä, jotka ovat kokoontuneet 2-3 kertaa. Näissä pientyöryhmissä on ollut sekä kulttuuripalvelujen tuottajia ja taiteen ammattilaisia että varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ammattilaisia.

Kulttuurikasvatussuunnitelman perustaso ja syventävä taso

Perustaso on velvoittava, maksuton ja kaikissa kaupungin esiopetus- ja perusopetusyksiköissä vuosittain samansisältöisenä toistuva minimitaso. Perustason toteuttajina ovat kirjastopalvelut, museopalvelut, kansalaisopisto, musiikkiopisto sekä yleiset kulttuuripalvelut. Viimeksi mainittu myös koordinoi kulttuurikasvatussuunnitelman toteutumista. Edellä mainitut toimijat ovat sitoutuneet toteuttamaan oman vastualueensa kulttuurikasvatussuunnitelman perustason sisällöt vuosittain osana perustoimintaansa. Osa perustason sisällöistä on omatoimikokonaisuuksia, esim. verkkototeutuksia tai kiertäviä salkkusisältöjä. Perustason kulttuurikasvatussuunnitelmaa tukee syventävän tason tarjonta, jossa on vuosikohtaisia vaihteluita, rajatulle osallistujamäärälle suunnattuja sisältöjä sekä maksullisia osioita. Syventävän tason sisältöjä ja muita kulttuuripalveluja päiväkodit, koulut ja luokat voivat käyttää opetuksen tukena kukin parhaaksi katsomallaan tavalla. Syventävän tason palvelutarjoajina toimivat paikalliset taide- ja kulttuuritoimijat kuten yhdistykset sekä ammattitaiteilijat.

Lukuvuonna 2021-2022 pilotoidaan perustason suunnitelmaa ja kehitetään sen sisältöjä ja käytäntöjä. Syventävän tason sisältöjä kulttuurikasvatussuunnitelmaan tulee tarjolle aikaisintaan lukuvuonna 2022-2023.

Kulttuurikasvatussuunnitelman perustason sisällöt ovat päiväkodeille, kouluille ja luokille pääosin maksuttomia. Mahdollisista kuljetuskustannuksista vastaavat koulut ja päiväkodit itse. Perustason toteuttajat vastaavat omista kustannuksistaan aina työtunneista ja tiloista materiaaleihin ja tarvikkeisiin.

Syventävän tason toiminnoissa voi olla tilattavia maksullisia osioita, joissa kustannuksista vastaa ensisijaisesti koulu tai esim. vanhempaintoimikunta. Syventävän tason vuosittaisen tarjonnan kokoa kulttuurikasvatussuunnitelman työryhmä yleisten kulttuuripalveluiden koordinoimana. Syventävän tason tilaus- ja maksutoiminnan koulut ja päiväkodit hoitavat suoraan palvelutarjoajan kanssa.

Yleiset kulttuuripalvelut ylläpitää kulttuurikasvatussuunnitelman verkkosivua, jonne päivitetään kaikki Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt toteuttamiskäytäntöineen.

Tavoitteena on että kaikissa Salon kouluissa ja varhaiskasvatyüksikössä olisi vähintään yksi kulttuuriyhdysopeettaja. Heidän tehtävänä on toimia yhdysenkilöinä oman opetusyksikkönsä ja kulttuurikasvatussuunnitelmaa koordinoivan yleisten kulttuuripalvelujen lastenkulttuurintuottajan välillä. Kulttuuriyhdysopeettajat ovat myös koulujen välinen kulttuuriyhteistyöverkosto, joka voi keskenään jakaa osaamista, kokemuksia ja ideoita sekä suunnitella koulujen yhteisiä hankkeita.

Miksi kulttuurikasvatussuunnitelma tarvitaan?

Perusopetuksella on yleissivistävä tehtävä ja taiteen ja kulttuurin tunteminen kuuluu yleissivistykseen. Lisäksi perusopetukselle on erikseen nimetty myös kulttuuritehtävä. Kulttuuri tuo oppimiseen uusia menetelmiä ja edistää muiden aineiden oppimista. Kulttuurikasvatussuunnitelma on vastaus monien opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen: Sen avulla oppimisympäristöt ja opetuksen työtavat monipuolistuvat. Kulttuuriketju tarjoaa opettajille työkaluja uuden OPS:n mukaisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja ilmiöpohjaisen opetuksen toteuttamiseen, sekä tukee laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista.

Koko kaupungin laajuinen kulttuurikasvatussuunnitelma takaa, ettei kulttuurin kokeminen jää vain yksittäisen opettajan tai rehtorin kiinnostuksen tai yksittäisen koulun määrärahojen varaan. Koko kunnan alueella toteutettavan kulttuurikasvatuksen suunnitteleminen keskitetysti tekee kulttuurikasvatuksesta tasapuolisempaa ja säästää myös resursseja, helpottaa yksittäisten koulujen ja opettajien työtä ja auttaa kulttuurilaitoksia kohdistamaan toimintaansa kouluille.

Kulttuurikasvatussuunnitelma liitetään osaksi paikallisia opetussuunnitelmia niitä täydentävänä liitteenä. Jokaisella oppilaalla on oikeus taiteeseen ja kulttuuriin. Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla taataan lapsen ja nuoren kulttuuristen oikeuksien toteutuminen asuinpaikasta tai muista seikoista riippumatta.

Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoituksena on, etteivät kulttuurikokemukset olisi irrallisia, vaan niistä syntyisi läpi opetusasteiden kulkeva jatkumo. Suunnitelma on laadittu kaupungin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kulttuuritoimijoiden yhteistyönä.

Painopistealueet

Salon kulttuurikasvatussuunnitelmassa painotetaan oppimaan oppimista, tunne- ja vuorovaikutustaitoja, kulttuuriperinnön ja omien juurien merkitystä omalle identiteetille, kestäväää elämäntapaa sekä omaa luovaa ja innovatiivista ajattelua. Eri ikätasolle on valittu teemat ja laaja-alaisen osaamisen taidot, mitä kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöillä tuetaan. Teemat ovat yhteensopivia paikallisten opetussuunnitelmien painopistealueiden kanssa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa kulttuurikasvatussuunnitelman teemana ovat **tunnetaidot** sekä **ilmaisun perustaitojen oppiminen**. Ennen esiopetuskäää opetellaan mm. ilmaisemaan ja säätämään tunteita, toimimaan ryhmässä turvallisesti ja sujuvasti. Kulttuurikasvatussuunnitelma tuo **elämyksellisyyttä** päiväkodin arkeen ja tukee paitsi lapsia perustaitojen kehittämisessä, myös varhaiskasvatuksen ammattilaisia päivittäisessä työssään.

Esiopetuksessa teemana on **nähdyksi ja kuulluksi tuleminen sekä tarinallisuus**. Lapsen omat tarinat ja ilmaisu pääsevät monipuolisesti esiin eri alojen taidekasvattajien tukemana.

Alakoulu

1-2 -luokat

Alkuopetuksessa tavoitteena on tarjota jokaiselle oppilaalle vuorovaikutteinen ja kannustava yhteisö, missä vahvistetaan yhdessä toimimisen taitoja, ryhmätyötaitoja sekä sosiaalisia taitoja. Kulttuurikasvatussuunnitelmassa 1-2 luokkalaisille teemana on **sosiaaliset taidot, yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus**. Oppilaille tarjotaan onnistumisen ja oivaltamisen kokemuksia toiminnallisesti yhdessä tehden ja ryhmässä asioita pohtien.

3-4 luokat

Kolmos- ja nelosluokkalaisten itsetuntoa pyritään vahvistamaan ja tukemaan edelleen identiteetin muotoutumista. Vuorovaikutuksen teema jatkuu vahvana, sillä identiteetti rakentuu vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ympäristön kanssa. Tärkeää on myös ystävyys ja hyväksytyksi tuleminen. Kolmannen ja neljännen luokan teemana Salon kulttuurikasvatussuunnitelmassa on **omien juurien tutkiminen sekä kotiseudun kulttuuriperinnön arvostaminen**. Ote on edelleen toiminnallinen, tutkiva ja vuorovaikutuksellinen.

5-6 -luokat

Viidennen ja kuudennen luokan oppilaiden taitoja ja tiedostavan sekä vastuullisen elämäntavan opiskelua tuetaan kulttuurikasvatussuunnitelman avulla. Näiden ikäluokkien teemana on suunnitelmassa **kestävä kehitys, ympäristö ja kestävän elämäntavan omaksuminen**. Oman identiteetin kehittymisen tukeminen jatkuu erityisesti muihin kulttuureihin tutustumisen kautta tarkastellen, havainnoiden ja monimuotoisuuden ymmärtämistä tukien.

Yläkoulu

Yläkoululaisten kulttuurikasvatussuunnitelmassa kantavina teemoina ovat **hyvinvoinnin tukeminen sekä työelämätaidot**. Seitsemännen luokan teemana on **mielen hyvinvointi ja oma kulttuurinen hyvinvointi**, kahdeksannella luokalla keskitytään **yhteisöllisyyteen ja yhteisön jäsenenä kasvamiseen** ja yhdeksännellä luokalla **ympäristöosaamiseen sekä yhteistyötaitoihin**.

Kulttuurikasvatussuunnitelman pilotointi

Ensimmäisessä vaiheessa, lukuvuonna 2021-22, joillakin ikäluokilla on 1 ja joillakin 2 kulttuurikasvatussisältöä lukuvuodessa. Pilotointivaiheessa hyödynnetään jo olemassa olevaa kirjastojen ja päiväkotien sekä koulujen yhteistyöohjelmaa sekä jo testattuja ja toiminnassa olevia kulttuurikasvatussisältöjä. Uutena kokeillaan koko kaupungin laajuisia toteuttamismuotoja, jotka vaativat bussikuljetusjärjestelyjä tai uusia yhteistyömuotoja. Ensimmäisessä vaiheessa kaikki sisällöt ovat perustason sisältöjä. Tavoitteena on, että lukuvuonna 2022-23 perustason sisältöjä olisi koululuokille tarjolla 2/ikäluokka. Varhaiskasvatuksen sisällöissä tulee olemaan enemmän valinnaisuutta, mutta sielläkin tavoitteena on tarjota vähintään 2 sisältöä ikäryhmittäin.

Perustason suunnitelmaan on tulossa pilottivaiheen jälkeen enemmän lasten ja nuorten omaa tekemistä, esim. työpajoja. Perustason sisältöjä on tulossa lukuvuonna 2022-2023 lisää mm. taidekasvatussalkkuja, musiikkiopiston ja musiikkiluokkien oppilaskonsertteja, vierailu elektroniikkamuseoon sekä yläkoulujen taidepajateemapäivä.

Sisällöt lukuvuonna 2021-2022

	IKÄTASO	TEEMA/SISÄLTÖ	TAITEENALA	vaatii kuljetuksen
PÄIVÄKOTI	Varhaiskasvatus	Tunnetaidot: ilmaisun perustaitojen oppiminen, elämyksellisyys		
		Kirjaston satuhetket kirjastossa, kirjastoautossa tai verkossa	kirjallisuus	
		Musiikkiopiston soitinkaruselli live tai verkkototeutus	musiikki	

	Esiopetus	Tunnetaidot: nähdyksi ja kuulluksi tuleminen, tarinallisuus		
		Yleisten kulttuuripalveluiden koordinoima musiikkikasvatuskokonaisuus	musiikki	
		Kirjastoon tai kirjastoautoon tutustuminen	kirjallisuus	
ALAKOULU	1-2	Sosiaaliset taidot, yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus		
	1-luokka	Kirjastokortin hankkiminen + perustietoa kirjastopalveluista (lähikirjasto tai kirjastoauto)	kirjallisuus	
	2-luokka	Teatterikoululaisten näytös Näkkärissä	teatteri	X
		Kirjavinkkaus lähikirjastossa, koululla tai vuorovaikutteisesti verkossa + kirjastonkäytön opetus	kirjallisuus	
	3-4	Omien juurien tutkiminen, kotiseudun kulttuuriperintö		
	3-luokka	Toisen sukissa – lyhytelokuva, teemat ystävyys, empatia, monimuotoisuus, omatoimisuus	elokuva, kuvataide	
		Vierailu kotiseutumuseoon tai muuhun lähikulttuuriperintökohteeseen	kulttuuriperintö, paikallishistoria	(X)
	4-luokka	Tiedonhaku kirjastossa	kirjallisuus	(X)
	5-6	Kestävä kehitys, ympäristö, kestävä elämäntapa		
	5-luokka	Veturitaliin tutustuminen	kuvataide	X
		Kirjavinkkaus lähikirjastossa, koululla tai vuorovaikutteisesti verkossa	kirjallisuus	
	6-luokka	Näyttämömusiikin tai populaarimusiikin konsertti (joko koululla tai läheisessä konserttisalissa)	musiikki	(X)
YLÄKOULU	7-luokka	Mielen hyvinvointi, kulttuurisen hyvinvoinnin tukeminen		
		Tiedonhaku kirjastossa	kirjallisuus	
		Harrastemessut taideharrastuspainotteisesti koululla (esim. kansalaisopiston näytetunteja, nuoria kertomassa omasta kulttuuriharrastuksestaan jne., mukaan nuorisopalvelut/harrastamisen malli?)	monitaide	
	8-luokka	Yhteisöllisyys, yhteisön jäsenenä kasvaminen		
		Kirjavinkkaus	kirjallisuus	
		<i>Lisäksi 8-luokat osallistuvat Taidetestaajat-ohjelmaan</i>		
	9-luokka	Ympäristöosaaminen ja yhteistyö		
		Arkkitehtuurikierros vuorovaikutteisesti sovelluksen avulla	kuvataide, kulttuuriperintö	

Aikataulu lukuvuonna 2021-22

Kulttuurikasvatussuunnitelman eteneminen:

- Sivustyspalveluiden johtoryhmän käsittely (maaliskuu)
- Lautakuntien (vapaa-aika ja opetus) käsittely/tiedoksisaanti (huhtikuu)
- Esittely rehtori- ja päiväkodinjohtajakokouksissa (maalis/huhtikuu)
- Syksyn aikataulut varmistuvat (toukokuu)
- Kulttuurikasvatussuunnitelman nettisivut valmistuvat (kesä/heinäkuu)
- Ensimmäiset kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt toteutetaan (syyskuu)
- Koko lukuvuoden ajan arviointi ja kehittäminen kokemusten ja toteutuksen perusteella